

Sundhedsministeriet

Enhed: MEDINT
Sagsbeh.: DEPCAEB
Koordineret med:
Sagsnr.: 2108596
Dok. nr.: 1786425
Dato: 14-06-2021

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
Fredag den 11. juni 2021, Folketingets Udenrigsudvalg

Besvarelse af URU alm. del – samrådsspørgsmål AL

”Vil ministrene redegøre for regeringens holdning til en midlertidig suspendering af patenter på COVID-19 vacciner, i henhold til den appel om en waiver, der er fremsat af Indien og Sydafrika i oktober 2020, set i lyset af andre landes udmeldinger de seneste dage og hvordan vil regeringen aktivt arbejde for succesfulde WTO-forhandlinger?”

Spørgsmålet er stillet af Rasmus Nordqvist (SF) og Peder Hvelplund (EL).

[Udenrigsministeren taler først]

Tak formand. Tak fra mig til de to samrådsspørgere.

Jeg kan sagtens se jeres pointe. Jeg ved godt, at i politik, der handler det nogle gange om at gøre komplekse problemstillinger – som det er med vaccineproduktion og -udvikling – udkrystalliserede til et klare principielle holdningsspørgsmål. Det forstår jeg godt.

Jeg tror bare, at vi må have respekt for den kompleksitet, der ligger i det. Den klare principielle holdning må være den – som udenrigsministeren også redegjorde for – at vi må arbejde for, at Danmark og hele resten af verden bliver vaccineret mod COVID-19 af mange, mange årsager.

Hvis jeg holder mig til det rent sundhedspolitiske, så kommer der nye varianter – den seneste er Delta-varianten, som nu er i Europa. Vi vil blive angrebet i vores europæiske og danske befolkning af de her virusvarianter, indtil vi får vaccineret vores befolkninger. Og det handler om hele verdens befolkning, så også sundhedsmæssigt, udover at der også kan være nogle politiske holdninger til det, så er det også sundhedsmæssigt vigtigt, at vi får vaccineret alle danskere.

Og derfor skal vi gøre hvad vi kan for at øge den globale vaccineproduktion, samt sørge for, at der fortsat investeres ligeså massivt i udvikling af vacciner, udvikling af produktionskapacitet og udvikling af de næste vacciner.

Nu er vi ude i hypoteser, men der er mange, der er enige om, at den sandsynlige fremtid, vi kigger ind i, er, at der kommer til at være nogle revaccinationsprogrammer, alt afhængigt af hvilke varianter, der angriber os. Det er virkeligheden.

Og det vil sige, at det er ekstremt vigtigt, at det verdenshistoriske store investeringsniveau, der har været i forhold til vaccineudvikling indtil nu, fastholdes.

Når man så ser på selve produktionen – og det er det, det her handler om – når man så har udviklet en vaccine, hvordan kan man sikre sig, at der er nok tilstrækkelig produktion af denne?

Her vil jeg gerne uddybe det, som udenrigsministeren nævnte omkring kompleksiteten i at producere – det er faktisk ikke kun produktion, men også kapacitet i forhold til opbevaring, distribution, samt kapacitet i de forskellige landes sundhedsvæsener til at give vaccinerne.

Det er noget af det vi selv har udfordringer med, når vi – helt bevidst – har indkøbt for mange vacciner. Ikke for at de skal ligge i en fryser et sted, men for at være sikre på, at vi har nok. Vi anede ikke hvilke vacciner, der ville indgå i hvilke programmer, og heller ikke hvilke vacciner, der ville blive leveret hvornår. Så det har været en præmis for os, at vi har købt for mange.

Siden sidst vi havde samråd om dette, er der sket det, at vi har doneret meget, meget store mængder af vacciner, og også har tilkendegivet at donere endnu flere millioner vacciner til de lande, der har brug for det. Det sagde vi sidste gang, at vi ville gøre, og det er sket siden da.

Dertil vil jeg sige, at det ikke er helt nemt at donere disse vacciner. Man skal have et land, som har modtagerapparatet klar, da vaccinerne er skrøbelige, for at man kan få dem distribueret helt derud, hvor de gør gavn. Det er ikke verdens nemmeste opgave, så det er vi i fuld gang med, og det er jo også lykkedes, og det kommer også til at lykkes fremover, det er jeg sikker på. Så det viser jo bare kompleksiteten.

Men når man ser på produktionen – og nu vil jeg fokusere på mRNA-vaccinen – som er dem, der er med i vores program – så er det en helt ny teknologi, udviklet på rekordtid. Hvis man ser på den kompleksitet, der er i det, og i det lille, lille stik, man får.

Ifølge industrien indeholder de nye mRNA vacciner 280 ingredienser, der skal skaffes fra 19 forskellige lande – ingredienser, som der allerede i dag er knaphed på.

Det vil sige, at det altså ikke kun er et spørgsmål om licens, men også den store opgave, det er, at få disse ingredienser leveret, og få produktionen skruet op.

Alt er vigtigt, og alt er centralt. Men man skal være påpasselig med ikke at forsimple en debat. Det er godt med principielle diskussioner, men hvis man kun fokuserer på patenter, så kan man efter min mening risikere at forsimple en kompliceret problemstilling.

Hvis man kigger lidt mere grundlæggende på vores lægemiddelområde, hvor der er en kæmpe stor innovation – jeg nævnte rekorderne, der er blevet slået i at udvikle vacciner mod COVID-19, der må man sige: Det er patentsystemet som udgør et væsentligt fundament for denne innovation.

Det kan man godt have en modstand mod, men det er det, der er virkeligheden. Virkeligheden er også den, at vi er dybt afhængige af, at der bliver investeret og forsket i og på så højt niveau, at udviklingen ikke stopper her, men at den fortsætter, netop når vi formentlig får brug for justerede, nye vacciner i en eller flere revaccinationskampagner i de kommende år. Der er det ligeså afgørende, at man fortsætter med den innovation, og den kæmpe store investering, som selvfølgelig også kræver.

Dem vi kender i dag, det er mRNA-vaccinerne, som er lykkedes. Men der er også en lang række andre virksomheder med projekter, som ikke er lykkedes – ikke endnu i hvert fald – hvor man så må sige, at de her investorer har altså ikke fået valuta for deres investeringer.

Det er også en virkelighed. Det er sådan det globale lægemiddelområde fungerer – og det er der masser af problemer i, men der er også gode resultater i det, nemlig at vi får vacciner langt hurtigere, end vi ellers nogensinde har haft før.

Det ændrer ikke på, at den globale vaccineproduktion skal forøges. Ellers får vi jo ikke vaccineret hele befolkningen.

Derfor er det helt afgørende at vi fortsætter vores pres på Kommissionen om at påtage sig en ledende rolle ift. at forøge den europæiske produktionskapacitet, og så fra dansk side af være klar til at levere, hvad der skal leveres.

Så det handler om at finde de rette redskaber til at øge den globale vaccineproduktion.

Og hvad der handler om WTO og den dertilhørende TRIPS-waiver, det er udenrigsministeren, der har det ressort, og er eksperten på dette.

Men den rent principielt politiske kerne i det må være at sige, at vi har – uanset hvordan man anskuer det – en kæmpe interesse i at få opgraderet voldsomt i den globale vaccineproduktion og i at få de globale vacciner helt ud de steder, hvor de gør gavn.

Det kan man ikke undervurdere, det arbejde. Men man kan heller ikke undervurdere kompleksiteten i det.

Tak.